

غواصی از قایق و نکات که هر غواص باید بداند

غواصی از قایق یکی از لذت‌بخش‌ترین و ایمن‌ترین روش‌های دسترسی به سایت‌های غواصی است؛ اما برای اینکه یک برنامه غواصی از قایق (Boat Diving) بدون مشکل، ایمن و با کیفیت اجرا شود، باید اصول مهمی را درباره تجهیزات، ایمنی، هماهنگی و مدیریت شرایط بدانیم. در این راهنما، با مجموعه‌ای از نکات کاملاً کاربردی و استاندارد آشنا می‌شوید که می‌توانند کیفیت و ایمنی غواصی شما را به شکل چشمگیری بهبود دهند.

۱. توضیحات قبل از حرکت (Boat Briefing)

قبل از حرکت قایق، انجام یک Briefing کامل ضروری است، چرا که پایه اصلی ایمنی و نظم در کل برنامه غواصی محسوب می‌شود و غواصان با آرامش و آمادگی کامل وارد آب می‌شوند.

۱. معرفی ناخدا و نقش او

ناخدا مسئول اصلی هدایت و ایمنی قایق است و تمامی اعضای گروه باید با وظایف او آشنا باشند. غواصان باید بدانند چه زمانی باید به ناخدا مراجعه کنند، نقش او در شرایط عادی و اضطراری چیست و چگونه با او هماهنگ شوند تا برنامه غواصی به صورت منظم و ایمن اجرا شود.

۲. معرفی راه‌های ورود و خروج به آب

محل مناسب ورود به آب، نقطه پرش، نحوه استفاده صحیح از نردبان باید به طور کامل مشخص شود. این کار از بروز برخوردها و آسیب‌های احتمالی جلوگیری کرده و اطمینان می‌دهد غواصان با آرامش و ایمنی کامل وارد آب و بازمی‌گردند.

۳. برنامه غواصی و زمان بندی

تمامی مراحل برنامه غواصی شامل مدت زمان حرکت قایق، زمان رسیدن به سایت غواصی، زمان شروع و پایان دایو و قوانین بازگشت به قایق باید به طور دقیق اعلام شود. این شفافیت به غواصان کمک می‌کند برنامه‌ریزی مناسب داشته باشند و هماهنگی بین گروه حفظ شود.

۴. معرفی تجهیزات ایمنی قایق

هر قایق غواصی باید مجهز به جلیقه‌های نجات استاندارد، کیت اکسیژن اورژانسی برای شرایط اضطراری، جعبه کمک‌های اولیه کامل، آب آشامیدنی کافی برای جلوگیری از کم‌آبی، سیستم ارتباط رادیویی مطمئن برای تماس‌های ضروری و محل مشخص و امن برای نگهداری تجهیزات شخصی باشد.

۵. مدیریت تجهیزات غواصی روی قایق

قرار دادن صحیح سیلندرها، نحوه بستن آنها، آماده‌سازی تجهیزات و رعایت نظم در نگهداری وسایل، نقش حیاتی در ایمنی و روانی کل گروه دارد. مدیریت درست تجهیزات از برخورد یا سقوط آنها جلوگیری کرده و تضمین می‌کند غواصی با آرامش، ایمنی و کارآمدی بیشتری انجام شود.

۶. نکات ویژه ایمنی

در هر برنامه غواصی از قایق، رعایت نکات ویژه ایمنی حیاتی است. غواصان باید با نحوه واکنش در صورت دریازدگی، مسیرهای خروج اضطراری و رفتار صحیح هنگام شنیدن آلام یا سیگنال اضطراری کاملاً آشنا باشند. این آگاهی‌ها کمک می‌کند تا در شرایط غیرمنتظره بتوانند با سرعت و اطمینان واکنش نشان دهند و ایمنی خود و سایر اعضای گروه را حفظ کنند.

۲. توضیحات پیش از غواصی (Pre-Dive Briefing)

قبل از ورود به آب، یک Pre-Dive Briefing دقیق ارائه می‌شود که نقشه کامل غواصی را مشخص می‌کند.

۱. برنامه غواصی (Dive Plan)

عمق حداکثری
زمان کف (Bottom Time)
قوانین بازگشت
فشار هوا برای برگشت

۲. پروتکل‌های پایین رفتن و بالا آمدن

روش صحیح ورود
نحوه صعود ایمن
توقف ایمنی
استفاده از طناب یا DSMB

۳. خطرات احتمالی در اطراف قایق

برخورد با پروانه
نردبان قایق
احتمال گیر کردن تجهیزات

۴. روش‌های ورود و خروج از آب

رعایت نوبت
فاصله مناسب با دیگر غواصان
هماهنگی با مربی

۵. سیگنال‌ها و روش‌های ارتباطی

سیگنال اضطراری
سیگنال پایان غواصی
سیگنال مشکل در زیر آب یا سطح

۶. نقش افراد در شرایط اضطراری

مسئول ارتباط اضطراری، مسئول کمک‌های اولیه، و فرد پاسخگو برای مشکلات فنی باید مشخص باشند.

۳. حفاظت از خودتان (Self-Protection in Boat Diving)

ایمنی غواصی تنها به تجهیزات و شرایط قایق محدود نمی‌شود؛ انتخاب مرکز غواصی معتبر و مربی حرفه‌ای نیز نقش بسیار مهمی در کاهش ریسک و افزایش کیفیت تجربه غواصی دارد.

۱. انتخاب مرکز غواصی معتبر

مرکز معتبر باید دارای مجوز رسمی، تجهیزات سالم، پروتکل‌های ایمنی استاندارد و مربیان حرفه‌ای باشد تا محیطی ایمن و با کیفیت برای غواصان فراهم کند.

۲. انتخاب مربی باتجربه و خوش‌نام

مربی حرفه‌ای نه تنها آموزش دقیق ارائه می‌دهد، بلکه در شرایط حساس بهترین تصمیم‌ها را اتخاذ می‌کند و امنیت غواصان را تضمین می‌کند.

۳. قیمت پایین را معیار اصلی قرار ندهید

قیمت پایین اغلب به معنی مربی کم تجربه، تجهیزات قدیمی، قایق نامناسب، گروه‌های شلوغ و کاهش استانداردهای ایمنی است؛ بنابراین امنیت و کیفیت آموزش را فدای قیمت نکنید.

۴. بررسی بازخورد هنرجویان قبلی

نظرات و تجربه واقعی سایر غواصان بهترین شاخص برای سنجش کیفیت آموزش و استانداردهای مرکز محسوب می‌شود.

۵. مسئولیت‌پذیری شخصی غواص

مطالعه، پرسیدن سؤال، رعایت قوانین و رفتار حرفه‌ای، بخش مهمی از ایمنی شخصی و رشد مهارت‌های غواصی است و هیچ عاملی جایگزین آن نمی‌شود.

۴. تجهیزات ضروری در غواصی از قایق

وجود تجهیزات کامل و آماده به کار، مهم‌ترین عامل نجات‌بخش در شرایط اضطراری است.

۱. جعبه کمک‌های اولیه کامل

شامل: پانسمان، ابزار کنترل خونریزی، باند و گاز، داروهای عمومی، قرص ضد تهوع دریایی

۲. کیت اکسیژن اضطراری

در موارد باروتروما، DCS و علائم مشکوک، استفاده از اکسیژن می‌تواند عارضه را کاهش دهد.

۳. دستگاه شوک قلبی خودکار (AED)

۳٪ مرگ‌ومیر غواصی مرتبط با مشکلات قلبی است. وجود AED حیاتی است.

۴. تجهیزات تکمیلی

شامل: رادیوی VHF، جلیقه نجات و تجهیزات نجات فردی، کپسول آتش‌نشانی، جعبه ابزار قایق

۵. نکات مهم درباره صعود (Ascent Safety from Boat Dive)

مرحله صعود یکی از حساس‌ترین و مهم‌ترین بخش‌های هر برنامه غواصی محسوب می‌شود و نیازمند تمرکز کامل، دقت بالا و رعایت دقیق تمامی اصول ایمنی است. در این مرحله، کوچک‌ترین اشتباه یا بی‌توجهی می‌تواند منجر به مشکلات جدی مانند باروتروما، فشار نامتعادل یا برخورد با سایر غواصان و قایق‌ها شود. بنابراین، آشنایی کامل با تکنیک‌های صعود، استفاده از تجهیزات ایمنی و رعایت توقف‌های ایمنی از اهمیت حیاتی برخوردار است تا صعودی آرام، کنترل‌شده و ایمن تجربه شود.

۱. استفاده از طناب یا خط مرجع

در هنگام صعود با طناب یا خط مرجع، غواص باید مراقب جانوران دریایی چسبیده به طناب مانند هیدروئیدها یا صدف‌های برنده باشد تا از آسیب جلوگیری شود.

۲. صعود آزاد با DSMB

در صعود آزاد بدون استفاده از طناب لنگر، استفاده از DSMB و قرقره اهمیت زیادی دارد، زیرا این ابزار هم به کنترل نرخ صعود کمک می‌کند و هم موقعیت غواص را برای قایق به صورت دقیق مشخص می‌نماید.

۳. افزایش ایمنی روی سطح

وجود DSMB همچنین باعث می‌شود سایر قایق‌ها حضور غواص را به راحتی مشاهده کنند و خطر برخورد ناگهانی با غواص کاهش یابد، که این نکته‌ای حیاتی برای ایمنی در سطح آب محسوب می‌شود.

نتیجه‌گیری

غواصی از قایق زمانی لذت‌بخش و ایمن است که اصول حرفه‌ای «Boat Diving» رعایت شود. انجام Briefing کامل، انتخاب مرکز معتبر، استفاده از تجهیزات استاندارد، و رعایت اصول صعود و ورود به آب، همگی عواملی هستند که تجربه غواصی را حرفه‌ای‌تر، آرام‌تر و ایمن‌تر می‌کنند. رعایت همین نکات می‌تواند تفاوت میان یک غواصی معمولی و یک تجربه فوق‌العاده باشد.

گردآوری، تألیف و ترجمه: سعید پروین

مرکز غواصی بین‌المللی مارینا www.IranMarina.com

استفاده از مطالب این مقاله به شرط امانت‌داری و رعایت اخلاق حرفه‌ای (درج منبع و نویسنده) آزاد می‌باشد